Nro 102.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Jmperatora Całey Rossyi.

z *Wilna VS.* 10. *NS.* 21 *Września.* 1799. *w Sobotę.*

z Petersburga VS. 30 *Sierpnia NS.* 10. *Września.*

Strzeleckiego półku Xiążęcia Bagrationa porucznik Szmakow za okazane męstwo przy dobyciu twierdzy Serravalle, otrzymał rangę Stabs-Kapitana. Uwolniony od służby Półkownik Graf Szuwałow, przyimuie się do niey, naznaczony Adiutantem Wielkiego Xiążęcia Konstantyna. Aktualny Kammerher Graf Stackelberg otrzymał stopień Taynego Konsiliarza. Podolski Wice Gubernator Stanu Konsiliarz Smirnow uwolniony od obowiązkow; mieysce iego zastąpi Wołyńskiego Nadwornego Sądu Prezydent Krzyżanowski; *Prezydentem* zaś naznaczony Kolleski Konsiliarz Łobarzewski z rangą stanu Konsiliarza.

Naznaczony Posłem do Dworu Sardyńskiego Hofmistrz Xiąże Czartoryiski, wyniesiony został na stopień Taynego Konsiliarza. Dworu Wielkiego Xiążęcia Konstantyna Kammerher Graf *Fersen* uwalnia się od służby.

Za Naywyższym roskazem Generał Prokuror i Generał Infanteryi Bekleszow donosi bywszego Dworu Polskiego Szambelanowi Zberowskiemu, proszącemu o rozstrzaśnienie w Rządzącym Senacie dwóch skarg iego na główny Sąd Kijowski iakoby nieprawnie każący odebrać mu maiątek; że Rządzący Senat skargę iego przeyrzał, i od Sądu głownego Kijowskiego czeka w tym dziele obiaśnienia.

z Londinu 27 *Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.*

Jakie tylko wozy mogły się znaleść w okolicach stolicy naszey, zabrano wszystkie na przewożenie dział, ammunicyi, i bagażow diwizyi drugiey, która pod kommendą Xiążęcia d' York ma wkrótce pospieszyć ku brzegom Hollenderskim. Ponieważ Generał Abercromby prosił o rychły posiłek, mianowicie iazdy i artilleryi, tey i tamtey część wychodzi pod żagle nie czekaiąc piechoty, która później nadciągnie, gdy iuż pierwsza diwizya zaymie niektóre stanowiska.

Wice Król Margrabia Cornwallis odebrał pisma podane przez obywatelow Katolickich, Hrabstw Tyrawley i Tireragh, którzy dopraszaią się, ażeby unia dwoch narodow iak nayrychley dokonaną została. Reprezentanci Dublińskiego Parlamentu przeciwni temu dziełu, chcąc pomienionych wyżey mieszkańcow przeciągnąć na swoią stronę, chcą na blisko następuiących obradach mówić o uwolnieniu katolikow Irlandzkich, nadaiąc im obywatelskie prawa według myśli Lorda Fitzwilliams.

z Paryża 20 *Sierpnia z Gazety Hamburgskiey.*

Generał Massena, iak powszechnie u nas mówią, odniosłszy nawet wiadome nad nieprzyiacielem korzyści w Szwaycarach, nie przestaie prosić o dimissyą; nie wiadomo czyli na to pozwoli Direktoryat, i komu powierzy kommendę. Admirałowie Bruix i Massaredo nie przybędą do Paryża; dziś słychać że spodziewany iest z Brestu Admirał Gravina Wice Kommendant Flotty Hiszpańskiey; ta podróż dowodem iest, że zkombinowane eskadry nie rychło pod żagle wynidą.

Jak wielki teraz w całym kraiu Francuzkim, mianowicie zaś w stolicy RPtey, panuie niedostatek pieniędzy gotowych, z tąd pokazuie się nayiaśniey, że codzienna pensya Reprezentantom narodowym prawem naznaczona, od miesiąca iuż w skarbie zalega; pensye zaś Direktorom, Ministrom, i niższym Urzędnikom od dwóch i więcey miesięcy wypłacone nie są. Cokolwiek rząd zbierze grosza z podatkow, przymuszoney pożyczki, i tym podobnych źrzódeł, wszystek obraca na potrzeby woyskowe.

Familia Generała Buonaparte listownie uwiadomioną została, że ten wódz z nieszczęśliwey wyprawy Siryiskiey resztę woyska odprowadził do Egiptu, straciwszy bardzo wiele w marszu przez pustynie. o-

błężeniu beſkutecznym Akry, mianowicie zaś przez choroby. Direktoryat bardzo dawno żadnych rapportow urzędowych o czynnościach armii wschodniey ogłaszać nie śmie. Reinhard ma wkrótce zacząć ſprawowanie obowiązkow ſwoich. Poprzednik iego Talleyrand Perigord, iak mówią, będzie wyznaczony Posłem do Madrytu.

W zgromadzeniu prawodawczym czytano rapport Generała Commes zawieraiący wszyſtkie ſzczeguły porażenia Insurgentow w Departamencie Garonny. D. 20 attakowano ich pod Montrejeau; tyſiąc zabito, 300 utopiło ſię w rzece głębokiey; zabrano 1200 ieńcow, dział 7, 2 chorągwie. Dobrzy obywatele ubolewaią nad tym zwycięztwem, które chociaż na czas nieiaki przywraca ſpokoyność domową, nie mniey iednak ieſt zawsze klęſką dla narodu nad inne okropnieyszą i szkodliwszą.

W Paryżu teraz głuche milczenie. Direktoryat na mocy danego sobie pozwolenia, wszyſtkie domy przetrząsa; tak i dawniey od początku rewolucyi u nas bywało; tę dziś różnicę poſtrzegamy, że urzędnicy do przykrey obywatelom posługi zażyci ſprawuią ſię dość grzecznie. Kaffenhauzy, i tym podobne domy publiczne mniey są uczęszczane; nie ſłychać w nich teraz pieśni Marselſkiey, i innych iakie śpiewali niedawno przed zamknięciem klubow ſwoich Jakobini.

Jednakże ci nie są uspokoieni zupełnie. Chcą ieszcze i usiłuią do rządu powrócić. Na ten koniec ſtaraią ſię uiąć garnizonowych żołnierzy, między gmin nieoświecony wprawdzie i płochy, lecz mniey niż przedtym łatwowierny, rozrzucaią oſkarżenia przeciwko ſwoim nieprzyiaciołom; wszyſtko zaś to dzieie ſię oſtróżnie, bo policya ma na oku Malkontentow. Tym czasem wzraſta nieufność w narodzie, handel uſtaie, bank zbankrutowania bliſki, niknie z cyrkulacyi gotowizna.

z Departamentow nad Reńſkich przybyło kilku gorliwych patriotow, ſtaraiąc ſię usilnie, ażeby kray ich przez władzę prawodawczą uroczyście do Francyi wcielony zoſtał. Nie dano żadney odpowiedzi; ta podobno uwaga wſtrzymuie naybardziey Reprezentantow naszych, że chociaż Prowincye Niemieckie R. Ptey uſtąpione zoſtały, Kongres iednak Raſtadski który to uczynił, końca nie wzioł, ani też oſtatecznego z nami traktatu Rzesza nie podpisała.

Poseł Batawſki Schimmelpenninck wyieżdża do Hagi, za nim General Kellerman obydwa tamteyszemu rządowi powiozą zapewnienie, iż Direktoryat naſz całemi ſiłami gotow ieſt bronić zprzymierzeńcow ſwoich, mianowicie w teraznieyszym niebespieczeńſtwie. Ze Włoch pewną wiadomość odbieramy, że woyſka Francuzkie z miaſta Rzymu d. 2 uſtapiły po zawartey z nieprzyiacielem kapitulacyi; garnizon odprowadzony do Civitavechia, z tamtąd do Toulonu morzem.

Liſty z Cadix donoſzą, że Dwór Hiszpańſki Kwarantannę nakazał wſzyſtkim ſtatkom, którekolwiek przez Angielſkie okręta przetrząsane były; wiadomo ieſt albowiem że Admirałowie tego narodu krążąc długo przy brzegach Afrykańſkich, wyſtawieni byli na zachwycenie morowey zarazy, mianowicie w Marokańſkim kraiu, gdzie ta naysroższe ſkutki wywarła. Miaſta wielkie przemieniły ſię w puſtynie i grobowce; iuż nawet rąk nie ma do pochowania umarłych

Pokazało ſią z dokładnych rachunkow, które rząd Szwaycarſki drukiem ogłoſić kazał w Bazilei, że Rapinat podczas urzędowania długiego zebrał w kaſsach publicznych i ſobie przywłaſzczył, nie dawſzy rachunku żadnego, summę 4 millionow 700 tyſięcy liwrow w gotowiznie. Cóż mówić o zdzierſtwach, iakich od niego doznali obywatele prywatni; co o rekwizycyach i kontrybucyach kraiowi narzuconych; o wybieraniu koni, poiazdow, ſtołowego ſrebra, odzienia. &c.

Skarżono ſię nie dawno, że Direktorowie bywſi zbogacali ſię sami z uſzczerbkiem ſkarbu publicznego; że pod ich okiem Scherer w Miniſterium woiennym, kommiſsarze za granicą, liwranci w obozach, ſkradali dobro powſzechne. Nie odmieniły ſię widzę rzeczy teraz; liſt Officyera armii Włoſkiey z Cornigliano 6 Sierpnia pisany prawdę dziſieyszemu rządowi nieczyniącą honoru obiaśnia. Oto niektóre wyrazy onego.

Oſtatki woyſka Włoſkiego raz ieſzcze walczyć maią o pozyſkanie zdobyczy utraconey; czas więc ażeby Francya kiedyżkolwiek ſtan nasz poznała. Ciż sami co pod Miniſterium Scherera chleb, odzienie, i żołd krwią opłacony wydzierali żołnierzowi dziś ieſzcze na urzędach zoſtawieni, wmiawiaią współziomkom naſzym, że obfituiemy we wſzyſtko. My zaś w kraiu Genueńſkim ogłodzeni, nie chcąc nędznie i gnuśnie umierać, ſzukać śmierci muſiemy na Włoſkich równinach. Jeśli tam pożywienia nie znaydziemy, zguba armii nieuchronna. Tak to zwycięzcy pod Arcole i Lodi, dziś w szkole nieſzczęścia zoſtawać muſiemy.

Smierć dowodzcy Jnsurgentow w Departamencie Garonny, Paule zwanego, który w bitwie pod S. Gaudens poległ z 2 tyſiącami ludu, podobno tamtemu krajowi ſpokoyność przywróci. Nie tak ſię dzieie w Departamentach zachodnich, z Angers donoſzą, że pod Beaupreau zgromadziło ſię 2 tyſiące Szuanow; chcieli zaiąć miaſto Chollet; lecz General Scice temu przeſzkodził. Nie przeto iednak w tey ſtronie beſpieczni ieſteśmy; rząd lepiey o wſzyſtkim uwiadomiony,

niektòre regimenta z nad Renu ſprowadzone wyſłał do Bretańnii i Vendei.

Mówiono nie dawno, że zkombinowaney flotcie, z portu Breſteńſkiego pod żagle wychodzić kazano. Dziś ſłychać, że w bliſkości onego pokazały ſię nie raz eſkadry Angielſkie. Znaſzych i Hiſzpańſkich okrętow ucieka codziennie na ląd kilkadzieſiąt maytkow, Hiſzpańſkie w bliſkości Rochefort ſtoiące ſtatki, z mieyſca nie ruſzyły; wkrótce iednak wyniść maią. dokąd nie wiadomo. To pewna że w teraznieyſzych okolicznościach poſiłku żadnego morzem Batawom nie poſzlemy,

Szef Sztabu armii Włoſkiey Suchet w rapporcie o batalii pod Novi, ubolewa na prędkie poddanie ſię twierdzy Mańtuańſkiey, co woyſka zprzymierzone powiększyło go tyſiącami dniem przed potrzebą. Generał Moreau pewnie wyieżdża do do Niemiec; wraz po śmierci Jourberta pisał do Generała Championet zapraſzaiąc, ażeby obioł głôwną po nim kommendę. U nas wszyſcy wielkie daią pochwały Generałowi Moreau, że dwakroć ocalił armią we Włoſzech, gdy pod Weroną naprzód, i teraz pod Novi z boiowiſka uſtępoweć muſiała.

Naſtępcą Jouberta Championnet. Doniosł mu o tym woienny Miniſter Bernadotte, oſtrzegaiąc że armie Alpeyſka i Włoſka ſą dziś wiedno złączone; że Szwaycarſka pomagać im będzie. mianowicie zaś Lecourbe z swoią diwizią, że Championnet w obozie ſwoim liczyć ma Generałow: Delmas, S. Cir, Grenier, Victor, Duhem, Suchet; że poſiłki znaczne przyidą wkrótce, że żołnierze wewszyſtko maią opływać; co iak wiadomo, nie ieſt w mocy Miniſtra woiennego, przy tak wielkim w ſkarbie niedoſtatku pieniędzy.

Joubert wyieżdżaiąc na kampanią oſwiadczył przed przyiaciołami, że w pierwſzey bitwie zwycięży lub zginie. Na mieyſcu gdzie poległ ma bydź nakładem publicznym wyſtawiony monument. Zona iego O. Montholon którą kilko tygodniami przed śmiercią zaślubił, od Direktorow odebrała liſt zawieraiący pochwałę małżonka ſwoiego; a ieśli potrzebować będzie wſparcia, rząd iey nic nie odmówi. Ciało Generała namaſzczone ma bydź pogrzebione w Granpré.

Biega u nas pogłoſka, że ſię Tortona przez kapitulacyą poddała. Dubois Crancé wyiechał do armii Włoſkiey w urzędzie Jnspektora. Generał Hedouville znaiomy przez zatargi z wodzem Murzynow Touſsaint na wyſpie S. Domingo, otrzymał kommende w Normandyi, Pikardyi, i Flandryi. Ten gwardyom narodowym okolicznych Departamentow zalecił bydź w zupełney gotowości do ruſzenia, ieśliby woyſka zprzymierzone wylądować, lub z Hollandyi do Niderlandu wkroczyć zamyślały.

Wszyſtkim regimentom Francuzkim w Colonii i nad Mozą rozłożonym, do Batawow z odſiecza pośpieszać kazano. Generał Ferino Ren przeſzedłſzy z dwuma diwiziami w Bazilei ciągnie do miaſt leśnemi zwanych, podobno dla połączenia ſię z Mullerem i innemi wodzami, którzy na czele woyſka licznego diwersyą w Szwabii i Palatinacie czynić zamyślaią, chcąc Arcy Xiążęcia Karola przymuſić do opuszczenia Szwaycarow. Czekamy z tamtąd wkrótce ważnych rapportow.

z Hamburga 5. Września z Gazety Hamburgſkiey.

Kapitan Angielſki Winthrop od Flotty Lorda Duncan, dziś rano tu przybył. *Od* niego wiadomość mamy, że cała Flotta Batawow pod Kommendą Admirała Story będąca w porcie Texel d. 30 Sierpnia bez żadnego odporu i krwi rozlania Anglikóm ſię poddała. Powiada Kapitan pomieniony, że Generał *Abercromby* nie ma iuż czego lękać ſię na lądzie, odebrawszy poſiłek 5. tysięcy piechoty pod kommendą Don Generała, iako też 16 ſtatkow, na których iazda ſię znayduie.

Lud ten należy do drugiey wyprawy, która pod Xiążęciem d' York wyniść miała. Reszta liczney diwizyi wkrótce ieſt ſpodziewana. Przy pierwszym wylądowaniu Abercromby narażał ſię na wszelkie niebeśpieczeńſtwo. Batawow zabitych i ranionych 1600. Anglikom zwycięztwo drogo kosztowało, nie licząc żołnierzy i niższych Officyerow; polegli w bitwie Półkownicy: Smollet od gwardyi, Hay od inżenierow. Generał Pulteney; Półkownicy: Hope, Graham, i Macdonald ranieni.

Chorągiew Xiążęcia d' Orange powiewa dziś w niektórych miaſtach Hollandyi północney, między innemi w Enkhuysen. *Słychać* nawet, że niektóre woyſk lądowych regimenta uznaiąc Stadhudera ſwoiego przeszły do Anglikow za przykładem flotty; słowem pewne bydź ſię zdaie wybawienie Batawow, ieśli tylko Brune i Daendels nieczynnie czekać będą poſiłkow, iakie w dniach kilku ſpodziewa ſię odebrać Generał Abercromby.

Biega pogłoſka, iż Amſterdam poddał ſię Anglikom; to pewna, iż woyſko ich do Alkmaar pociągneło. Już zaś Flotta w Texel zabraną zoſtała naſtępuiącym ſposobem. Naprzód Admirał Mitchell imieniem Lorda Duncan, pisał do kommendanta Story wzywaiąc, ażeby iak nayrychley z Okrętow swoich wywieſił flagę Xiążęcia d' Orange, pod tym iedynie warunkiem obiecuiąc onemu łaſkę i protekcyą Króla Jmci Wielkiey Britańnii.

Odpisał Admirał Story; że pogróżki nieprzyiacielſkie, ani też obietnice nie przeszkodziłyby Officyerom Batawſkim za Oy-

czyznę krew przelewać; lecz przydaie, ſtronnicy Xiążęcia d' Orange bić ſię nie chcą. Admirał zatym całą flottę poddać ieſt przymuszony, idąc ſam w niewolę. Eſkadra Hollenderſka w porcie Texel ſkładała ſię z 8 Okrętow liniowych i 3 fregat; Wprzód nieco Kapitan Winthrop w Niew Diep zabrał 1. Okręt od 66, 1 od 54, 1 od 44, 1 od 32, 4 od 24 armat, 5 wschodnio Indyiſkiey Kompanii, i 4 inne ſtatki.

z Hagi 3. Września z Gazety Hamburgskiey.

Między armiami lądowemi w północney Hollandyi nic dotąd nie zaszło uwagi godnego. Angielska okopuie ſię mocno w Helder, utrzymać ſię długo zamyślaiąc w tak ważnym ſtanowiſku, które nieprzyiacielowi w moc podaie Zuidersee i wszyſtkie nadbrzeża przyległe. Z drugiey ſtrony Batawowie i General Daendels nieczynnie ſtać muszą, czekaiąc poſiłkow; iakoż znaczne zewsząd przybywaią do obozu, mianowicie zaś Francuzkie regimenta.

Nieprzyiaciel przyszedł do Medemblick; lękamy ſię nawet o miaſto Enkhuysen. Przed dwóma dniami wyiechał w tamte ſtrony General Brune, maiąc obiąć główną kommendę woyſka, iak słychać, do 30 tyſięcy pomnożonego; lecz z drugiey ſtrony daliśmy czas Anglikom odebrania posiłkow. W wodzu i woyſku Francuzkim iedyna patriotow naszych nadzieia; podobno iutro ſtoczona ma bydź walna bitwa, która nas z niepewności wyprowadzi.

General Daendels proszony był od Wodza Angielſkiego, ażeby pozwolił iechać do Hagi iednemu z Generałow iego, który miał oddać rządowi naszemu depesze bardzo ważne. Na podróż nie pozwolono; wysłano zaś do Harlem Direktora von Hoof i 4 Reprezentantow; tey Kommissyi obowiązkiem będzie przełożyć woyſku Batawſkiemu konieczną potrzebę bronienia kraiu, póki tylko broniony bydź może; do czego ſtosowne odezwy wkrótce wypiszą.

Czytaliśmy niedawno liſt Direktora Sieyes, który imieniem rządu całego zaręcza, że Francuzi całemi ſiłami Batawow bronić i wspierać są gotowi. Gdy zaś ta obietnica odwagę patriotow naszych zasilała, traf nieszczęsny zasmucił wszyſtkich. Mowa tu ieſt o poddaniu Flotty w Texel ſtoiącey. Anglicy opanowawszy Zuydersee; mogą dziś ſtanąć pod Amſterdamem bez przeszkody; ledwie nam zoſtało ieszcze Okrętow kilka na Mozie i w porcie Fleſsinge, iednak nie upadamy na umyśle.

Od granic Hollenderſkich 4 Września z Gazety Hamburgſkiey.

Wiadomość o poddaniu ſię flotty w Texel potwierdziła ſię zupełnie; za przykładem większych okrętow, poszły mnieyſze. Anglicy w kilku mieyſcach razem wylądowawſzy na wyspie Texel, podobno iuż całą zaieli. General Abercromby odebrał znaczny poſiłek; niektóre półki Hollenderſkie do niego przeszły. Na wielu mieyscach chorągiew Domu Orange powiewa. Xiąże dziedziczny wyiechał z Lingen, maiąc udać ſię do Oyczyzny ſwoiey morzem.

z Frankfortu 3 Września z gazety Frankfortſkiey.

D. 28 Sierpnia diwizya woyſk Francuzkich, z Moguncyi, iakeśmy iuż donieśli wyſłana, pod miaſtem naſzym ſtanowiſzy oſadziła wſzyſtkie bramy; wniść do murow wolno było każdemu; wyniść przeſzkadzano. Kommenderuiący General Baraguey d'Hilliers piſał do Magiſtratu domagaiąc ſię wydania ſobie mundurow i innych potrzeb, które dla woyſka nieprzyiacielſkiego tu złożone bydź miały. Odebrawſzy zaś odpowiedź, że nic podobnego nie znayduie ſię w mieście, przyſtąpił do podpiſania umowy względem kontribucyi.

D. 31 zdięto wſzyſtkie ſtraże, handel przez dni kilka zawieſzony odzyſkał dawną wolność; nadto Baraguey dać przyrzekł wſzelką pomoc, ieśli potrzebować będziemy, i pasporta na wielki iarmark do nas idącym. Zatym diwizia Francuzka nad 4 tyſiące ludu nie wynosząca ku Arheilgen ruſzyła. Powiadaią że zawczora w okolicach Heidelbergi zaſzła bitwa z Auſtryakami, w któr rey ci odnieść mieli zwycięztwo.

Od brzegow Menu 2 Września z Gazety Frankfortſkiey

Kolumna woyſk Francuzkich, która iakeśmy rozumieli, do Aschaffenburg zmierzała, obróciła ſię teraz w prawo, chcąc podobno łączyć ſię z drugą diwizyą co wyſzła z Manheimu. Jak tylko w Aschaffenburgu wiadomość odebrano o zbliżeniu ſię nieprzyiacioł, gotowano ſię do obrony; zgromadziły ſię woyſka Moguńckie w okolicach rozłożone, i wąwozy pod Spachgauch i Dettlingen osadziły. Wieśniacy nawet wzieli ſię do broni, maiąc wſpierać regularnego żołnierza. Arcy Biſkup Elektor wyiechał do Wurtzburga; Baron Albini wydawał odezwę do ludu. Miaſto Moguncyą i twierdzę Caſsel oblężonemi ogłoſzono.

z Wenecyi 21 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Odbieramy wiadomość że miaſto Ancona w oblężeniu zoſtaie. Woyſka zprzymierzone opanowały warowne ſtanowiſko Montagnola, gdzie znaydowało ſię wiele artilleryi. Francuzi i patrioci, w ucieczkę poſzli, poniosłſzy klęſkę nie małą. 500 Turkow w ſzturmie było. Powiadaią że iuż Auſtryacy wzieli mocą inne ſtanowiſko zwane Poſatore; zkombinowana eſkadra port zamknela. Nieprzyiacielſki garnizon po kilkakroć wycieczkę czynił, lecz zawſze z niczym do murow powracać muſiał.

Nro 102.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna VS. 10. *NS.* 21. *Września* 1799. *w Sobotę*

z Heidelbergi 26 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Dnia wczorayszego woyſka Francuzkie wkroczyły do naszego miaſta, ſtoczywszy wprzód utarczkę z regimentem huzarow Szekler. Liczba nieprzyiacioł wynoſi do 13 tyſięcy; wszyscy z Manheimu wyszli, podobno dla rozrywania ſił Arcy Xiążęcia Karola. Kilko dniami przed wtargnieniem wyprowadzono z tąd do Morbach i Neckergemund Kommiſsoryat Elektorſki, regencyą, Kaſsę i ſzpital obozowy woyſk Auſtryackich.

Cały teraz Palatinat ma bydź przez Francuzow po nieprzyiacielſku traktowany, ponieważ woyſka Elektorſkie łączą ſię z Cesarſkiemi. Lękamy ſię bardzo, ażeby nieprzyiaciel nie wydarł mieszkańcom wszyſtkiego ydła i żywności, zwłaszcza dziś po żniwie, obfitey; czekamy rychłych posiłkow. Woyſka Auſtryackie i Rzeſkie z naszych okolic poszły do Heilbron w małey liczbie; za niemi pospieszaią nieprzyiacielscy Wodzowie.

W mieście tuteyszym zoſtawiono mały garnizon. Jnna diwizya Francuzka ciągnie przez Bergſtraſse; gdzie wieśniacy pod przewodnictwem Officyerow Mogunckich wzieli ſię do broni. Stany Xięſtwa Wurtembergſkiego zgromadziły ſię na ziazd nadzwyczayny. Xiążę panuiący Generałom Rossyiſkim w Pałacu Hohentwiel dawał ucztę wspaniałą, gdy armia poſiłkowa przez okolice ciągneła do kraiu Szwaycarſkiego.

z Ratisbony 26 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Dziś Seym Rzeszy Niemieckiey zaſtanawiać ſię zaczoł nad propozycyami Cesarza Jmci względem obrony Państwa, i doſtarczenia contingensow w ludziach i pieniądzach. Elektor Trewirſki radził dać Contingens pięcioraki, i 100 Rzymſkich mieſiącow. Toż uczynił Elektor Colońſki, lecz tylko z tey części Państw swoich, która dotąd nie ieſt podbitą przez Francuzow; do tego zdania przychylił ſię Elektor Bawaryi i Palatinatu. Co poſtanowią inni Elektorowie i Xiążęta Rzescy, później donieſiemy.

z Manheimu 28 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

D. 24 główną kwaterę armii Francuzkiey przenieſiono do miaſta naszego. General Muller kommendant tymczasowy przybył wkrótce potym. Za wodzem pośpieſzyły konne i piesze regimenta, artillerya, ammunicye. Woyſka podzielone na trzy diwizye zoſtaią pod Generałami Colland, Laroche, i Leval; Hautpoul kommenderuie kawaleryą. D. 25 i 26 część znaczna ſił zgromadzonych ruszyła ku Heidelberg, i Schwetzingen.

Po uporczywey bitwie z huzarami Szekler, Francuzi do Heidelberg wkroczyli; ranionych i wniewolę wziętych Auſtryakow do nas odeslano; między oſtatniemi znayduią ſię żołnierze należący do garnizonu Philipsburgſkiego. Dnia dziſieyszego Muller nowy obrót daie woyſku ſwoiemu. Całe zwraca ſię ku Szwabii. Główną kwaterę iego z Schwetzingen do Wisloch przenieſiono.

z Frankfortu 29 Sierpnia z Gazety Frankfortſkiey.

Rano dnia wczorayszego diwizya woyſk Francuzkich z Moguncyi wysłana pod miaſtem naszym ſtaneła; kommenderuiący General poſtawił ſtraże po wszyſtkich bramach. Druga diwizya lewym brzegiem rzeki Menu idąca, wieczorem zaieła bramę Sachsenhausen. Reszta armii w głąb kraiu Niemieckiego wkraczać zaczyna.

D. 1 Września miaſto naſze opaſane ieſt zewſząd woyſkiem Francuzkim, bramy zamknięte. Kupcy wcześnie oſtrzeżeni o niebespieczeńſtwie, niektórzy wyiechali. Słychać, że General Muller domaga ſię u nas kontribucyi, która 2 milliony liwrow wy-

niesie. Senat zgromadzony naradza się co ma czynić.

z Madritu 12 Sierpnia z Gazety Hamburgskiey.

Poseł nasz w Paryżu Kawaler Azzara odebrał roskaz powracać do Oyczyzny, i mieszkaćna wygnaniu w dobrach swoich Aragońskich. Musquiz z Berlina uda się do Paryża na mieysce iego; Generał zaś O - Faril kommendant woysk Hiszpańskich w Rochefort, postem naznaczony do Króla Jmci Pruskiego. Margrabia del Campo wkrótce także do nas iest spodziewany; Xiąże d' Osuna do łaski Monarszey przyiętym został; wrócono mu rangę Generała gwardyi Królewskiey.

Xiąże del Parque ma iechać do Drezna dla zawarcia ślubnych związkow między Jnfantem Hiszpańskim i Xiężnicką Sałką Stryi Xiążęcia Pokoiu, Alvares, dla słabości zdrowia służbę porzucił, żałowany wielce; Ministerium woienne po nim oddane ieszcze nie iest.

z Bruxelles 30 Sierpnia z Gazety Grankfertskiey.

Generał Tilly przeyrzawszy wszystkie stanowiska niebespieczeństmem zagrożone, powrócił do nas; na brzegach Flandryiskich, gdzie naywiększe iest, dał kommendę Generałowi Bonnard. W p rcie Dunquerque uzbroiono flottyllę, która ma stanąć na kotwicach między Ostendą i Blankenberg. Prawo względem wymuszoney pozyczki do skarbu iuż iest ogłoszone w Departamentach Belgickich; każdy z liwrantow, i tym podobnych ludzi niedawno zbogaconych bez żadney różnicy, wnieść musi przynaymniey 150 tysięcy liwrow.

Od granic Szwaycarskich 28 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Po wiadomey bitwie d. 14 nic się nie stało w okolicach miasta Znrich. Główną kwaterę Arcy Xiąże Karol ciągle ma w Klotten. Prawe skrzydło woyska Francuzkiego skryło się w górach Schuitz Cantonu; stoi tam w bliskości nieprzyiacioł General Hotze na czele potężney diwizyi, Jeśli zaczepnie czynić będą Austryacy, Hotze podobno pierwszy attakować będzie. Półkownik Williams na iezierze Zurich uzbraiać statki rozkazał do taiemney wyprawy.

z Manheimu 29 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Główna kwatera armii Francuzkiey dnia wczorayszego z Wisloch w głąb kraiu przeniesioną została. Kolumna idąca wgórę rzeki Necker, tegoż czasu przybyć musiała do Heilbron. Do naszego miasta przychodzą coraz woyska nowe, i za obozem pospieszaią. W Moguncyi wszystkim iakiegokolwiek bądź narodu mieszkańcom karty i świadectwa mieć kazano dla większego bespieczeństwa.

z Berne 26 Sierpnia z Gazety Frankfortskiey.

Francuzi na rzece Reus pod Lindhosen most mieli; ten niedawno zdięty i do Windisch przeniesiony został; z kąd wnosiemy że wkrótce armia tamtędy przechodzić będzie na nową wyprawę. Z główney kwatery w Lenzburg wiadomość odbieramy, że Generał Lecourbe ciągnie prosto do Coire; iedna z kolumn iego przedrzeć się usiluie do Włosko Szwaycarskich powiatow; tam stanowszy co daley czynić będzie, czasowi zostawuiemy.

Z drugiey strony woyska Francuzkie które do Cantonu Glaris wtargneły znalazły odpor wielki w mieszkańcach, którzy pospolitym ruszeniem wzieli się do broni. Austryacy w Sargans i Toggenburg stoiący, straż przednią posuneli do prawego brzegu Linth rzeki. Główną iednak potęgę Massena zgromadził w okolice Baden. Arcy Xiąże Karol pod miasto Zurich. Tam stoczone będą krwawe bitwy, które los Szwaycarskiego kraiu nakoniec rozstrzygną.

Generał Hotze z całym woyskiem swoim zbliżył się do Uznach, Rapperschuyl, i Lachen. Massena to widząc posłał znaczne posiłki Generałowi Chabran, który tam kommenderuie. Cokolwiek było półkow Francuzkich w Cantonie naszym, wszystkie poszły pod Zurich; niektóre nawet z kraiu Valais zprowadzono.

W następuiącym Miesiącu Pazdzierniku zaczyna się kwartalna prenumerata Kuryera Litewskiego; z Pocztą kosztuie na rok złłch 80; na mieyscu złłch 60.